

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
здобувача наукового ступеня доктора філософії**

ШІ ШЕНІН

**за темою: «Національні тренувальні центри в системі підготовки
професійних тенісистів»**

**(галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка,
спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»)**

Комісія, створена згідно з Наказом ректора Національного університету фізичного виховання і спорту України № 369-заг. від 31.12.2020 р., у складі: завідувача кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту, професора, кандидата педагогічних наук Матвєєва Сергія Федоровича (голова) та рецензентів: Когут Ірини Олександрівни, директора Науково-дослідного інституту, професора кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту, доктора наук з фізичного виховання і спорту, доцента; Нагорної Вікторії Олегівни, доцента кафедри спортивних ігор, кандидата наук з фізичного виховання і спорту, проаналізували результати та повноту виконання здобувачем ступеня доктора філософії, аспірантом кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Ші Шенін освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомила з текстом дисертації та опублікованими науковими статтями і тезами за її напрямом, а також заслухала доповідь основних положень дисертаційної роботи здобувача у вигляді презентації на фаховому семінарі та відповіді здобувача на запитання учасників фахового семінару.

Актуальність теми дисертації. Регіональні центри підготовки спортсменів в Китаї - це структури, які дозволяють найбільш раціонально використовувати ресурси країни і регіону, забезпечити високий організаційний і методичний рівень спортивного тренування. Саме такі структури впливають на зростання спортивних досягнень китайських спортсменів. Вивчення регіональних центрів спортивної підготовки в Китаї дає можливість проаналізувати нові можливості організації централізованої підготовки спортсменів. Їх потенціал, набагато ширше, ніж можливості центрів олімпійської підготовки. Вони охоплюють масовий спорт, формують умови для підготовки кваліфікованих спортсменів, створюють передумови для ефективного тренувального процесу та участі в змаганнях національного та міжнародного рівня провідних спортсменів провінції і країни.

При наявності загальних принципів і закономірностей організації спортивної підготовки і способах її реалізації в процесі централізованої підготовки, методичні основи організації і функціонування централізованої підготовки на сучасному рівні в спеціальній літературі представлено вкрай недостатньо. Це значно ускладнює формування системного підходу до організації центрів спортивної підготовки і алгоритму його реалізації відповідно до соціальних запитів і можливостей конкретного суспільства.

Зосередження уваги на центрах олімпійської підготовки призвело до того, що практично відсутні нові, відповідно до динаміки розвитку світової спільноти і спорту, дані, які систематизують чинники соціального, економічного та організаційного розвитку структур відповідно до різних цільових установок централізованої підготовки. У цьому випадку вивчення досвіду організації централізованої підготовки в Китаї допоможе систематизувати уявлення про шляхи формування та реалізації центрів спортивної підготовки з урахуванням соціального розвитку суспільства, можливостей держави тощо. Необхідність фахового розгляду зазначених питань підкреслюють своєчасність та актуальність обраної теми.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано на кафедрі професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України теми відповідно до Плану НДР на 2016-2020 роки: 2.20 «Удосконалення змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів у спортивних іграх» (№ державної реєстрації 0116U001628), науковий керівник теми – д. фіз. вих., проф. Борисова О. В.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що вперше: науково обґрунтований системний підхід до організації національних тенісних центрів КНР; науково обґрунтовані шляхи удосконалення організаційно-методичних засад функціонування центрів підготовки тенісистів Федерації малих м'ячів провінції Шаньдун (КНР) на різних етапах підготовки з урахуванням сучасних світових тенденцій та реорганізації національної системи змагань; визначено шляхи вдосконалення системи організації та управління національними тенісними центрами в умовах комерціалізації і професіоналізації спорту з урахуванням нормативно-правових, соціально-економічних і організаційно-управлінських відносин в КНР; обґрунтовано прогноз і розроблено модель розвитку тенісу впродовж семи років; систематизовані історичні, соціальні, організаційні, фінансові аспекти формування системної організації централізованої підготовки в КНР; визначено чинники, які в теперішній час визначають розвиток і функціонування центрів підготовки тенісистів-професіоналів в Китаї; вивчені інноваційні форми організації центрів підготовки тенісистів-професіоналів в Китаї; доповнені дані про особливості функціонування національних тенісних центрів в провідних країнах світу і в Китаї, які мають як загальні тенденції розвитку, так і національні особливості, обумовлені відмінностями нормативно-правових, соціально-політичних факторів розвитку спортивного руху; підтверджені наукові та науково-методичні дані про професіоналізацію і комерціалізацію олімпійського спорту, особливості функціонування сучасного професійного спорту, формування моделі управління спортом в країні, регіоні залежно від традицій, державно-політичного устрою, системи фінансування, соціально-економічних та інших факторів; подальший розвиток та узагальнення отримали теоретичні положення про проблеми розвитку національних центрів підготовки тенісистів-професіоналів в умовах глобалізації сучасного спорту, комерціалізації та професіоналізації олімпійського спорту, національних особливостей науково-методичного, соціально-економічного,

нормативного забезпечення та урахуванням пріоритетних напрямів три-, п'яти- та семирічного розвитку суспільства в КНР.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в роботі результати дозволяють систематизувати масив наукової і науково-методичної інформації, розширити існуючі уявлення про формування національних центрів підготовки тенісистів-професіоналів з урахуванням світових тенденцій розвитку тенісу і соціально-економічних можливостей КНР в якості соціально-значущого явища сучасного китайського суспільства.

Системний підхід, представлений в дисертації, може стати методичною основою для подальшої розробки проблематики, а теоретичні положення і результати експериментальних досліджень впроваджені в навчальний процес і науково-дослідну роботу в спеціалізованих вищих навчальних закладах спортивного профілю.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в об'єктивній характеристиці національних тенісних центрів і в розробці на її основі шляхів вдосконалення системи організації та управління видом спорту. Рекомендації та пропозиції використовуються в діяльності Національної федерації тенісу Китаю, дитячо-юнацьких спортивних шкіл та клубів.

Представлені в роботі матеріал і висновки використані в системі підготовки спортивних менеджерів, а також при викладанні курсу загальної теорії підготовки спортсменів, теорії й методики підготовки в обраному виді спорту у закладі вищої освіти спортивного профілю, а також у системі підвищення кваліфікації спортивних працівників.

Ступінь обґрунтованості і достовірності положень та висновків, сформульованих у дисертації. Методологія дослідження базувалася на актуальній дефініції наукової проблеми управління і організації спортивної підготовки з урахуванням і систематизацією факторів історичного, соціально-економічного, правового забезпечення підготовки тенісистів-професіоналів.

Визначення сфери та напрямів її вивчення органічно супроводжується подальшим поглибленням і конкретизацією предмета та об'єкта дослідницької діяльності, адекватних теоретичних і практичних завдань та методів їх вирішення. Розв'язування поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження, яке було проведено на достатньому фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків.

Дисертація Ші Шенін оформлена за загальноприйнятою схемою і складається з анотації, вступу, шести розділів власних досліджень та їх аналізу, рекомендацій щодо наукового і практичного використання здобутих результатів, висновків, списку використаних джерел, який містить 188 літературних найменувань та додатків. Текстовий матеріал дисертації наочно проілюстрований 5 таблицями і 7 рисунками. Цифрові дані статистично оброблені і відповідно до логіки викладення адекватно проаналізовані.

У вступі автором обґрунтовано актуальність обраної наукової проблеми, представлено об'єкт, предмет, мету, завдання та методологію дослідження; розкрито наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів; зазначено особистий внесок здобувача; представлено сферу апробації основних положень дослідження; наведено кількість публікацій автора за темою дисертаційної роботи.

У першому розділі автором висвітлено сучасний стан наукової проблематики, що присвячена сучасним уявленням менеджменту про системну організацію централізованої підготовки спортсменів високого класу. Докладно висвітлені питання теоретичних передумов аналізу процесу вдосконалення структури національних центрів підготовки спортсменів професіоналів. Кожний підрозділ літературного огляду характеризується глибинним розкриттям обраного для розгляду питання та логічним представленням точок зору наукових шкіл України та світу.

У другому розділі надано докладне обґрунтування вибору засобів та методів, а також обґрунтовано алгоритм реалізації дослідження. Детально викладено особливості обраних взаємодоповнюючих інформативних сучасних методів, які базуються на принципах наукової достовірності та доказовості.

Основна частина дисертації викладена у 3, 4, 5 та 6 розділах роботи.

Третій розділ роботи присвячений аналізу історичного розвитку тенісу в світі, проаналізовано специфічні особливості шкіл тенісу, проаналізовано особливості формування та функціонування центрів спортивної підготовки в провідних спортивних країнах світу. Особливу увагу приділено аналізу специфічних особливостей розвитку центрів підготовки тенісистів-професіоналів у Франції, Німеччині, США. Виділено фактори історичного і соціального розвитку спорту в Китаї, які вплинули на формування національних центрів підготовки тенісистів-професіоналів в КНР.

У четвертому розділі дисертації обґрунтовано умови вдосконалення управління і функціонування національних центрів підготовки тенісистів-професіоналів на рівні провінції. На прикладі організації системи підготовки тенісистів в провінції Шаньдун показані можливості імплементації державних законодавчих актів КНР, реалізації законодавчих, економічних і організаційних рішень керівництва провінції і адміністрації спорту провінції, ініціативи громадських і приватних організацій у розвиток виду спорту. Можливості застосування спеціальних рішень в контексті державних, громадських і приватних ініціатив показані прикладі формування структури управління і функціонування федерації малих м'ячів провінції Шаньдун. На прикладі структури цієї організації показано можливості розвитку виду спорту, а також структур забезпечення виду спорту з урахуванням спортивної, навчальної, наукової і соціальної складової системи забезпечення і реалізації національних центрів підготовки спортсменів професіоналів.

У п'ятому розділі, на прикладі спортивної підготовки тенісистів-професіоналів, розроблено і представлено системний підхід до розвитку національних центрів підготовки спортсменів високого класу. На його основі в результаті диференційованого аналізу факторів соціально-економічного, науково-методичного та юридичного розвитку тенісу в КНР розроблені прогноз і модель вдосконалення національних центрів

підготовки тенісистів-професіоналів. Систематизація зазначених чинників розвитку, наповнення їх конкретним змістом дозволили виділити пріоритетні напрями розвитку системи тенісу та національних центрів підготовки тенісистів-професіоналів протягом 3, 5 і 7 років розвитку спорту КНР.

У шостому розділі розгорнута дискусія, яка визначила роль і місце запропонованої системи управління тенісом як соціально значущого виду спорту в КНР. Показано нові тенденції спортивного менеджменту в системі підготовки тенісистів-професіоналів. Продемонстровано, що характерною рисою формування і функціонування національних центрів підготовки спортсменів-професіоналів в Китаї є ієрархічна структура управління, в основі якої лежать законодавчі акти, а також сформульовано можливості для прийняття найбільш ефективних рішень на рівні провінції. При цьому мова йде про вибір найбільш ефективних форм державного, громадського та приватного управління структурами або окремими компонентами структури управління видів спорту. На прикладі федерації малих м'ячів провінції Шаньдун показано можливості модифікації структури управління в залежності від можливостей регіону і умов, що склалися, розвитку виду спорту в провінції.

Дисертацію підсумовують висновки, які закономірно витікають із наведеного у роботі матеріалу. Висновки сформульовані в цілому, у вигляді узагальнюючих і конкретних положень, ґрунтуються на результатах власних досліджень. Роботу завершують практичні рекомендації, список використаної літератури і додатки.

В цілому, за змістом дисертаційної роботи, слід зазначити її чітку, логічну побудову, яка відображає шляхи досягнення сформульованих автором цілей і виконання заявлених завдань.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. В опублікованих наукових роботах зі співавторами, здобувач самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати.

Основні положення дисертації викладено в 6 наукових статтях: 2 з яких – опубліковано у фахових виданнях України, 1 – у виданні, що входить до міжнародної наукометричної бази даних Scopus.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержанні наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження сформульовано із науковим керівником. Автором самостійно проаналізовано науково-методичну літературу. Здобувач самостійно організував експериментальну частину досліджень і брав у них активну участь, проводив статистичну обробку матеріалу, аналізував отримані результати. Всі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлені автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які відповідають поставленим завданням, та підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок.

Апробація результатів дисертації. Згідно з рішенням Вченої ради Національного університету фізичного виховання і спорту України 31.12.2020 р. (протокол №4) та наказом ректора НУФВСУ від 31.12.2020 р. №369-заг. фаховий семінар з попередньої експертизи дисертації відбувся 18.02.2021 р. на кафедрі професійного, неолімпійського

та адаптивного спорту під головуванням завідувача кафедри, професора, кандидата педагогічних наук Матвєєва Сергія Федоровича та за участю призначених рецензентів: Когут Ірини Олександрівни, директора Науково-дослідного інституту, професора кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту, доктора наук з фізичного виховання і спорту, доцента; Нагорної Вікторії Олегівни, доцента кафедри спортивних ігор, кандидата наук з фізичного виховання і спорту, а також запрошених співробітників кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту і кафедри спортивних ігор Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення. Дисертаційна робота Ші Шенін «Національні тренувальні центри в системі підготовки професійних тенісистів» є закінченим науковим дослідженням, у якому отримані нові наукові результати. Принципових зауважень щодо дисертації немає, окремі незначні помилки не зменшують загальну цінність дисертації.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Ші Шенін «Національні тренувальні центри в системі підготовки професійних тенісистів» (науковий керівник – д. фіз. вих., професор Борисова О. В.) є закінченою науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення актуального наукового завдання сучасної теорії і методики менеджменту підготовки спортсменів високої кваліфікації. За оформленням і структурою дисертаційна робота відповідає основним вимогам, представленим до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

Розглянувши дисертацію Ші Шенін «Національні тренувальні центри в системі підготовки професійних тенісистів» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих із співавторами (додаток 1), а також за результатами попередньої експертизи (фахового семінару), вважаємо, що робота є актуальною, являє собою закінчену наукову працю, проведenu із застосуванням сучасних методів досліджень, має наукову новизну, практичне значення, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності.

Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167, відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді.

Комісія рекомендує ректору НУФВСУ порушити клопотання перед МОН України про утворення спеціалізованої вченої ради для розгляду та проведення разового захисту дисертації Ші Шенін у складі:

голова – Шинкарук Оксана Анатоліївна, завідувач кафедри інноваційних та інформаційних технологій у фізичній культурі і спорті Національного університету

фізичного виховання і спорту України, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор;

члени ради:

рецензенти:

Когут Ірина Олександрівна, директор Науково-дослідного інституту, професор кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України, доктор наук з фізичного виховання і спорту;

Нагорна Вікторія Олегівна, доцент кафедри спортивних ігор Національного університету фізичного виховання і спорту України, кандидата наук з фізичного виховання і спорту;

опоненти:

Костюкевич Віктор Митрофанович, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання та спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор;

Козіна Жанетта Леонідівна, завідувач кафедри олімпійського і професійного спорту та спортивних ігор Харківського Національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор.

Голова комісії та фахового семінару з попередньої експертизи дисертації:

завідувач кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України, кандидат педагогічних наук

С. Ф. Матвеев

Рецензенти:

директор Науково-дослідного інституту, професор кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України, доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент

І. О. Когут

доцент кафедри спортивних ігор Національного університету фізичного виховання і спорту України, кандидат наук з фізичного виховання і спорту

В. О. Нагорна

Висновок підготовлено 22.02.2021 р.

І. О. Сметанська

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ НА ТЕМУ ДИСЕРТАЦІЇ:Фахові

1. Борисова Ольга, Петренко Геннадій, Ши Шенін. Розвиток професійного тенісу в Європі у XIII – XVIII сторіччях.// Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. – Вип. 5(24). – Вінниця: ТОВ «Планер», 2018. – С. 154-159 . DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1293698>
2. Борисова Ольга, Петренко Геннадій, Ши Шенін. Формування клубної системи у тенісі в Європі наприкінці XIX-го – на початку XX ст.// Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2019; 1: 89-92. DOI:103265/tmfvs.2019.1:89-92

Scopus

3. KOZATEK ALVINA, UZHVENKO KOSTYANTYN, DUCHNOVA LARYSA, RADCHENKO LIDIJA, KROL IRINA, ULAN ALINA, D'OMINA AL'ONA, BORYSOVA OLHA, DENYSOVA LOLITA, SHI SHENGYING. Sustainable development and the Olympic Movement//Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol 20 (Supplement issue 1), Art 57 pp 403 – 407, 2020 online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 © JPES. DOI:10.7752/jpes.2020.s1057

Тези

4. Борисова О.В., Ши Шенін. ТРЕНИРОВОЧНЫЕ ЦЕНТРЫ В СИСТЕМЕ ПОДГОТОВКИ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ТЕННИСИСТОВ// Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей X Міжнародної конференції, 24-25 травня 2017 року [Електронний ресурс] – К., 2017.- С. 150-151.
5. Борисова О.В., Петренко Г. В., Ши Шенін. Розвиток професійного тенісу в Європі епохи Відродження // Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей XI Міжнародної конференції, 11-12 квітня 2018 року [Електронний ресурс]. – К., 2018.- С.48-49
6. Борисова О.В., Петренко Г. В., Ши Шенін. Система організації підготовки тенісистів у Німеччині як модель удосконалення управлінських основ розвитку виду спорту// Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей XII Міжнародної конференції, 17 травня 2019 року [Електронний ресурс]. – К., 2019.- С. 16-17